

jer pišem savjest mi je čista, ne proti učiteljem, no za istinu i pravo. Nu samo u slučaju, kad on ne bude praznom vrećom, pojedinim brašnom polazio u mlin; kad ne bude mlatio praznu, jurve davno omlaćenu slamu.

Kao što duga združuje sve nebeske boje i u njoj je ponajljepše vidimo, tako i u gori navedenom članku vidimo na sve njegove do sada izašle dopise iz Istre vrlo liepi, temeljit, istinit, zasluženi i zaključni odgovor. Tko ima oči neka vidi, tko ima uši, neka sluša.*)

Božo Dubrović.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

„Ljubljansko učiteljsko društvo“ priredi v petek dne 28. grudnia t. l. ob polu 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ na čast došlim društvenikom „Slovenske šolske Matice“ **zabavni večer** z nastopnim vzporedom:

1. Pozdrav predsednikov.
 2. Predavanje gosp. primarija dr. V. Gregoriča „o zdravem stanovanju“.
 3. Moški kvartet.
 4. Ženski karakterji, predstavlja gospa Danilova.
 5. Moški karakterji, predstavlja g. Mat. Žužek.
 6. a) Risto Savin: „Poslednje pismo“, poje g. R. Vrabl. b) R. Vrabl: „Ptice“, poje g. R. Vrabl.
 7. Komični prizor, predstavlja g. Danilo.
 8. Čitanje berila v raznih dialektih.
 9. a) Schubert: „Popotnik“, poje g. R. Vrabl. b) Davorin Jenko: „Lipa“, poje g. R. Vrabl.
- Gostje dobro došli.

Občni zbor „Slovenske šolske Matice“ bo dne 29. t. m. Dnevni red glej v zadnji številki.

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta bo imelo svoj letošnji občni zbor dne 29. t. m. ob 8. uri zjutraj v pritličnih prostorih (na levo) v Narodnem domu. Na dnevnem redu je poročilo odbora o društvenem delovanju v tekočem letu, volitev odbora in nasveti. K obilni vdeležbi vabi *odbor.*

Slovensko deželno učiteljsko društvo v Ljubljani bo imelo dne 29. t. m. ob polu 9. uri zjutraj, v pritličnih prostorih (na levo) Narodnega doma svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom.

K obilni vdeležbi vabi *odbor.*

Jubilejska samopomoč. Dne 2. t. m. je umrl član „Samopomoči“ g. nadučitelj Stefan Kovačič pri sv. Marjeti ob Pesnici pri Mariboru. P. n. članom poslal bodem poštne položnice, da vplačajo za ta slučaj smrti, lahko pa tudi pri tej priliki pošljejo letnino za 1901 leto. Ig pri Ljubljani 9. grudnia 1900.

Fr. Ks. Trošt,
t. č. načelnik.

Štajersko.

Konjiško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 3. prosinca 1901 ob 10. dop. v slov. šoli v Konjicah po nastopnem vzporedju:

1. Petje.
2. Zapisnik.
3. Predsed. naznila.

*) Kakor istrski, oziroma hrvaški, tako trdijo tudi slovenski klerikali, da smo napredni, svobodomiselní učitelji, ki smo zvesti pristasi naše dične „Zaveze“, narodni odpadniki. Istina je pa, da smo napredni slovenski učitelji tudi zvesti slovenski sinovi, čeprav smo v boju zoper mednarodni klerikalizem, tudi učitelji mednarodni, ker smo prepričani, da nam bo mogoče le na ta način paralelizovati klerikalne napade na napredno učiteljsko in novo šolo. Prosimo, čitajte pazno današnji članek: „Slomškarji, čujte!“ Ali ni to, kar piše „Novi List“ najostudnejši pamflet na napredno slovensko učiteljsko, karkoli smo jih do danes čitali v klerikalnih listih, katerim prištevamo tudi „Našo Slogo“.

Uredn.

4. Podavanje tov. Kožuha o prostoročnem risanju.
5. Poročilo tov. Černeja o zvezi južnoštaj. učitelj. društev.

6. Iz vprašalne skrinjice.

7. Slučajnosti.

Pevci i pevke se zbero že ob 9. v čitalnici k pevski vaji. Pelo se bode iz Moh. pesmarice II. del, str. 87. Na straži, str. 137. Kukavica, str. 138. Hišica očetova.

Slavnemu čitalniškemu odboru v Konjicah se izreka presrečna zahvala na usluzi, ki jo je storil učit. društvu, prepustivši mu sobo i pianino za društvene pevske vaje.

R. Jurko,
t. č. predsednik.

Učit. društvo za mariborsko okolico zboruje 3. dne meseca prosinca 1901 l. v okoliški šoli po sledečem vzporedju:

1. Zapisnik.
2. Dopisi.
3. Letno poročilo tajnikovo in blagajnikovo.
4. Volitev novega odbora.
5. Podavanje g. M. Lichtenwallnerja o lepem čitanju. Obilne vdeležbe pričakuje *odbor.*

Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek 3. dne meseca prosinca 1901 ob 10. uri predpoldne v Slov. Bistrici po nastopnem vzporedju:

1. Zapisnik o zadnjem zborovanju, dopisi in poročila.
2. Izjava pomislekov k sestavi pravil za osnovo „Zaveze slov. štajerskih učiteljskih društev“.
3. Podavanje g. Jos. Kokla o navodnem petju v ljudski šoli.
4. Letno poročilo.
5. Poročilo blagajnika.
6. Volitev novega odbora.
7. Slučajnosti.

Glede na razpravo o važnih točkah dnevnega reda se pričakuje od vseh p. n. članov društva, da se tega zborovanja polnoštevilno vdeležijo.

Sabati,
t. č. predsednik.

Književnost in umetnost.

Skladni koledar za leto 1901. Cena 1 K. Založil Josip Petrič v Ljubljani.

Stenski koledar za l. 1901. Cena 20 h. Založil Jos. Petrič v Ljubljani. Oba koledarja toplo priporočamo šol. voditeljem za šolske pisarne.

Slovanska knjižnica. Urejuje in izdaja A. Gabršček. Vstajenje. Roman v treh delih. Napisal grof Lev Tolstoj. Drugi snopič. V Gorici 1900. Ta slavni roman ruskega pisatelja je preložen v vse kulturne jezike sveta, zato je tudi ta slovenski prevod dobrodošel. Priporočamo ga najtopleje.

Vestnik.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega. Redna seja dne 23. listopada 1900 se je vršila sledeče:

Po otvoritvi je poročal zapisnikar o rešenem tekočem gradivu izza zadnje seje. Nato je prevzel besedo predsednik župan Hribar ter v daljšem izvajanju predlagal, da naj ljubljanske slovenske ljudske šole praznujejo Prešernovo stoletnico dne 3. grudnia t. l. z malo slavnostjo v šolskih prostorih ter s tem, da se jim da prosto. Predlog je bil soglasno sprejet. Dalje se je sklenilo, da imajo isti dan tudi nemške šole prosto. Predsednik je naznanil, da dne 12. grudnia na obeh slovenskih 5 razrednicah ne bo pouka, ker se v šolskih poslopih vrši državnozborna volitev. Nato se je sklenilo c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočiti pomaknitev sedmih mestnih učiteljev, oziroma učiteljic, v prvi in šestih učiteljev v drugi plačilni razred.

Mestnemu učitelju Jakobu Dimniku se je pripoznala III. službeno starostna doklada.

Nato se je odobrilo 11 daljših točk obsezajoče službeno navodilo za šolske sluge na mestnih šolah. Predloži se tudi občinskemu svetu v potrditev.

Glede obeh mestnih obrtnih pripravljalnic se je sklenilo, da ima v prihodnje v I. a razredu odpasti pouk nemščine, ker učenci niti v slovenščini nimajo dosti izveženosti.

Dve prošnji za sprejem vnanih otrok na mestne šole sta se vslišali, jedna pa se je morala odkloniti.

C. kr. okr. šolski nadzornik profesor **Levec** je poročal o nadzorovanju II. mestnega otroškega vrtca. Poročilo se je enoglasno odobrilo, predlog za stalno namestitev suplentinje na otroškem vrtcu se je moral vsled že itak hudih bremen odkloniti; pač pa se bo mestnemu magistratu priporočilo, da izposluje za take suplentinje primerne nagrade.

V prostorih II. otr. vrtca se bodo izvršile nekatere preuredbe in naročilo se bode nekaj za deco potrebnih učil.

Prošnja „Ljublj. učiteljskega društva“ za povišanje nagrade učiteljev, ki delujejo na obrtnih pripravljalnicah, se z ozirom na to, da sedanja nagrada odgovarja izrecnim postavnim določilom, odkloni.

Za božičnico obeh otroških vrtcev se sklene prositi mestni magistrat, da dovoli v to svrhu dvorano v „Mestnem domu“. Predsednik izjavlja, da bo dvorana na razpolago. Denar za božičnico se bo nemudoma nakazal.

Za nekega učitelja, ki vodi ročna dela, se sklene pri občinskem svetu zaprositi primerne remuneracije.

Nekaj za „Slomškarje“. Vodiški župnik je pri izpraševanju tamošnjega vrlega nadučitelja tako-le „pripočal“ ter „hvalil“ naš stan: „Pravil je, da hoče učitelj večjo plačo, ali pa ne bo več orgljal. Če hočejo imeti še orgljanje, bo treba globočje seči v mošnjček. Če bo izvoljen Jelenc, bodo učiteljem spet povečane plače in to na račun zgolj kmečkih mošnjčkov. S posebnim patosom je poudarjal da za njegovo ženo ne bo treba „penziona“ plačevati in tudi za kuharico ne, „če ima prav velik trebuh“ (ipsissima verba). Kvasil je o grozno visokih pokojninah učiteljev, on pa bo dobil par krajcarčkov. Pridigoval jim je toliko časa, da je kmete do dobra razburil in jih pripravil za svoje proti šoli in učitelju naperjene nauke“. Taki so klerikalni prijatelji šole in učiteljstva!

Kandidatje za državni zbor narodno-napredne stranke na Kranjskem so: za Ljubljano g. dr. **Ivan Tavčar**; za notranjska in gorenjska mesta in trge g. dr. **Andrej Ferjančič** in za dolenska mesta in trge g. notar **Ivan Plantan**. Le za-nje v boj! Vsi trije so vrli prijatelji nove šole in naprednega učiteljstva.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1182

Kranjsko.

o. šol. sv. Na dvorazrednici v Štrekljencu razpisano je drugo učno mesto s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno nameščenje in je prošnje do 31. grudnia 1900 pri c. kr. okr. šol. svetu v Črnomlju vlagati.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 10. grudnia 1900.

Parma.

Št. 1551

o. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli na Studencu je za stalno oddati izpraznjeno učno mesto s prejemki, ki so vrejeni po zakonu z dne 14. vel. travna 1898 drž. zak. št. 25. Prošnje je poslati po predpisanem službenem potu tukajšnjemu uradu do 10. prosinca 1901.

C. kr. okr. šol. svet Ljubljana, dne 13. grudnia 1900.

Št. 371

Štajersko.

o. šol. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Ščavniški dolini (Stainzthal) je nadučiteljska služba takoj namestiti.

Obeh deželnih jezikov zmožni prosivec naj vložé svoje prošnje, katere je opremiti z domovinskim listom, z izpričevalom zrelostnega izpita in učne usposobljenosti do 28. grudnia t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu, pošta Radgonska.

Okrajni šolski svet v Gornjiradgoni, dne 30. listopada 1900.

Listnica uredništva:

Vsem somišljenikom vesele praznike in srečno novo leto!

Listnica upravnštva:

Dragi tovariši! Do 200 pisem poslal sem v zadnjih dneh do Vas tovarišev v razna sela, ter sem trkal, prosil, molil, se srdil in grozil — ako ne poravnate Svojih zastankov! Nič manj kot 4000 K palo bi v žep Uč. Tovaršu, ko bi se odzvali vsi ti razni dolžniki!

„Pa kako je moglo narasti toliko zastanka, toliko dolga? Čemu jim pa lista prej ne ustaviš?“ poreče kedo.

„Ja, vidite, tega Vi ne umete“, bi Vas skoraj zavrnil. Pred seboj imam troje pisem, ki bi bila skoraj vredna, da se objavijo — da vidi svet, v kaki bedi, v kakem siromaštvu živi še ta in oni naš tovariš!! „Razne nesreče, — obilna družina — teški porodi“, — „zlomil nogo“ — itd. — vrsti se vse v enem.

Ti tovariš tam na Gorenjskem, — zakaj ne prosiš podpore, zakaj ne zahtevaš predujme? Stori to!

V vseh teh listih pa se ponavlja prošnja: Prosim, ne ustavite mi lista, vsaj mi je skoro edino berilo, na katero res komaj čakam! Plačal bom vse, vsaj se mora vendar enkrat na bolje obrniti!“

Prosim Vas — ali naj tacim tovarišem list ustavim? — Jaz ga ne morem, zato odlašam dokler morem!

Sedaj pa skoro moram. Ker je moral „Tovariš“ plačati „Slov. uč. društvu“ v tekočem letu 1200 K, zato ima sam dolgove, katerih mu ni mogoče poravnati, ako se stroški ne uredi. Uredili se pa bojo, ako poravnate Vi dolžniki Svoj dolg, ali pa da se Vam list ustavi in se tako tiskarski in ekspedicijski stroški zmanjšajo.

Če Vam je torej na listu res kaj ležeče, tak se ob novem letu odzovite Svoji dolžnosti! Zrtvujte se!

Pa še eno nujno prošnjo imam do Vas vseh: Ali bi ne bilo mogoče, da urovnate Svoja plačila tako, da bote imeli naročnino poravnano v predplati? — Vsaj to navadno vsi listi zahtevajo! — „Tovariš“ pa apeluje le na Vašo stanovsko zavest!

Agitujte dalje, da postane vsaka naša tovarišica in vsak naš tovariš naročnik pa tudi plačnik „Tovarišev“. Delujte, da se števílo naročnikov podvoji, potem bo lahko tudi „Tovariš“ ustrezal vsem zahtevam.

V nadi, da tem željam po možnosti ustrezete, želi Vam vesele praznike ter Vas toplo pozdravlja

Vaš

Ljubljana-Barje, 16. grudnia 1900.

Črnagoj.

V mojem založništvu je izšla **Dimnikova:**

Avstrijska zgodovina za ljudske šole.

Cena broširani knjigi 2 K, lično v platno vezani knjigi pa 2-60 K; po pošti 20 h več.

Hhratu priporočam p. i. učiteljstvu svojo bogato zalogo

šolskih zvezkov

šolskih potrebščin, raznovrstnega papirja itd.

S spoštovanjem

Jos. Petrič.

Ne zabite „Učiteljskega konvikta“!

„Učiteljski Tovarš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/3 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/5 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine še 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jožef Pance**. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.Tiska **Milličeva tiskarnica** v Ljubljani.